

VII.7037.3.2021.GZ

**Pan
Piotr Gliński
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Kultury, Dziedzictwa
Narodowego i Sportu
Ministerstwo Sportu
ePUAP**

Szanowny Panie Premierze,

w związku z przedłużeniu obostrzeń w obszarze sportu oraz wprowadzeniem uprzywilejowań dla aktywności sportowej związanej z uprawianiem sportu zawodowego, zwracam się do Pana Ministra celem uzyskania wyjaśnień dotyczących kilku kwestii, które obecnie zajmują uwagę zaniepokojonych rodziców dzieci i młodzieży, które dotychczas uczęszczały na zajęcia sportowe i nie spełniają kryteriów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz w rozporządzeniach zmieniających¹ (dalej jako: dzieci uprawiające sport amatorsko).

Zaniepokojeni rodzice w skargach do Rzecznika wskazują, iż na skutek wprowadzonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii przez Radę Ministrów, dzieci i młodzież została pozbawiona dostępu infrastruktury sportowej i zajęć sportowych, co w konsekwencji doprowadziło do pogorszenia ich kondycji, zniweczenia dotychczas osiągniętych wyników w sporcie oraz pogorszenia stanu zdrowia fizycznego jak i psychicznego.

---

¹ Tj. Dzieci, które nie uprawiają sportu zawodowego lub nie są zawodnikami pobierającymi stypendium sportowe, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, lub nie są zawodnikami będącymi członkami kadry narodowej lub reprezentacji olimpijskiej, lub reprezentacji paraolimpijskiej, lub nie uprawiają sportu w ramach ligi zawodowej w rozumieniu tej ustawy, lub dzieci i młodzieży nie uczestnicząca we współzawodnictwie sportowym prowadzonym przez odpowiedni polski związek sportowy;

Jako konstytucyjny organ stojący na straży praw i wolności obywateli pragnę zwrócić uwagę, iż Konstytucja RP w przepisie art. 73 *in fine* gwarantuje każdemu wolność korzystania z dóbr kultury. W świetle zaś art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane wyłącznie w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Jednym z aspektów realizacji konstytucyjnego prawa dostępu obywateli do dóbr kultury jest dostęp do kultury fizycznej, która stanowi część szeroko pojętej kultury narodowej, chronionej przez prawo. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. *o sporcie* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1133), sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach. Ustawa ta ma na celu określenie zasad działalności w sferze sportu, a także zadania organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, klubów sportowych oraz innych podmiotów w zakresie zapewnienia prawidłowej realizacji procesu wychowania fizycznego.

Z analizy wskazanych powyżej uregulowań prawnych w tej materii wynika jednoznacznie, iż ich celem jest określenie jasnych i przejrzystych zasad działania w sferze działalności sportowej, zagwarantowanie dostępu obywatelom do wszelkich formy aktywności fizycznej, w celu poprawy ich kondycji fizycznej i psychicznej, rozwoju stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach oraz zapobieganie nadużywania przez podmioty zajmujące się realizacją tych zadań swojej pozycji. Nie bez znaczenia w tym kontekście pozostaje także okoliczność, iż niejednokrotnie to Skarb Państwa, czy też jednostki samorządu terytorialnego są właścicielami obiektów sportowych (stadionów, boisk sportowych i innych obiektów sportowych). Obiekty oddane do użytkowania klubom sportowym, służą realizacji zadań statutowych klubów sportowych, a także wypełniają swoistego rodzaju misję społeczną i zadania publiczne z zakresu sportu i kultury fizycznej. Ten szczególny rodzaj działalności, jakim jest sport, sprzyja integracji i jedności społeczeństwa, pomaga walczyć z uprzedzeniami i stereotypami. Dlatego też tak istotne jest, mając na uwadze znaczenie kultury fizycznej dla każdego obywatela oraz

realizację konstytucyjnego prawa dostępu do dóbr kultury, aby wprowadzane przez rząd środki bezpieczeństwa i działania, które w rezultacie powodują ograniczenie dostępu obywateli do tych dóbr, były wprowadzane w oparciu i zgodnie z obowiązującym prawem.

W tym miejscu muszę podkreślić, iż znane mi są również problemy przedsiębiorców i innych podmiotów, z jakimi borykają się z uwagi na ograniczenia wprowadzone przez Radę Ministrów uniemożliwiające im prowadzenie działalności związanej ze sportem, rozrywkową i rekreacyjną.

Rozwój kultury fizycznej służy celowi nadrzędnemu, tj. profilaktyce zdrowotnej, która ma znaczenie dla ogólnego poziomu zdrowia w społeczeństwie. Z tego względu priorytetem Państwa powinna być stawianie sportu amatorskiego, zwłaszcza dzieci i młodzieży, ponad potrzeby sportu zawodowego² albowiem zgodnie z art. 68 Konstytucji RP, każdy ma prawo do ochrony zdrowia³. Władze publiczne popierają rozwój kultury fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży⁴. Natomiast zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Zastrzeżenia budzą rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzające zakazy prowadzenia przez przedsiębiorców oraz przez inne podmioty, działalności związanej ze sportem, rozrywkową i rekreacją niezwiązaną ze sportem zawodowym.

W marcu 2020 r. po raz pierwszy zostały zamknięte placówki oświatowe oraz wychowawcze. Zamiast zajęć stacjonarnych w szkołach, został wprowadzony obowiązek zdalnej edukacji. Zajęcia wychowania fizycznego w szkole zostały zastąpione alternatywną formą uprawiania sportu w ramach zdalnego nauczania. Natomiast na skutek wprowadzonych obostrzeń dzieci i młodzież uprawiająca sport amatorsko została pozbawiona możliwości uczestnictwa w pozalekcyjnych zajęciach sportowych przy wykorzystaniu infrastruktury sportowej. Jediną możliwością aktywności fizycznej wspomnianych dzieci i młodzieży stało się uczestniczenie w zajęciach sportowych przy pomocy środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość - za pomocą środków masowego przekazu – sieć Internet, social media.

---

² M. Bartoszewicz [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, red. M. Haczowska, Warszawa 2014, art. 68.

³ Art. 68 ust. 1 Konstytucji RP.

⁴ Art. 68 ust. 5 Konstytucji RP.

Wprowadzane ograniczenia, nakazy i zakazy w związku z wystąpieniem stanu epidemii mające na celu chronienie dzieci przed zakażeniem się wirusem spowodowały, iż dzieci i młodzież uprawiające sport amatorsko mają utrudniony dostęp do różnych form rekreacji i sportu, a tym samym utrudniony dostęp do możliwości dbania o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.

Wobec powyższego pragnę zwrócić szczególną uwagę na sytuację dzieci i młodzieży, która dotychczas uprawiała sport amatorsko, dla której organizacja nauki i czasu wolnego wymuszona epidemią koronawirusa oznaczała szereg niekorzystnych zmian. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży, która przez ostatnie miesiące uczestniczyła jedynie w zajęciach sportowych organizowanych w ramach zdalnej edukacji, czy też innych zajęciach sportowych online. Cennych informacji na ten temat dostarczyła m.in. raport „Zdalne nauczanie a adaptacja do warunków społecznych w czasie epidemii koronawirusa”⁵. Jak wynika z powołanego raportu samopoczucie psychiczne oraz fizyczne uczniów jest gorsze w porównaniu do czasu sprzed pandemii. Czas spędzony przed ekranem i w internecie w okresie zdalnego nauczania zasadniczo wzrósł. Zostały zaobserwowane wyraźne symptomy nadużywania mediów cyfrowych wśród uczniów. Przemęczenie, przeładowanie informacjami, niechęć do korzystania z komputera i internetu oraz rozdrażnienie z powodu ciągłego używania technologii informacyjno komunikacyjnych - to najczęściej występujące objawy zmęczenia cyfrowego. Poziom subiektywnego dobrostanu psychicznego i fizycznego obniżył się. Przeprowadzona analiza danych ukazała również, że prawie jedna trzecia uczniów biorących udział w badaniu często lub cały czas odczuwała smutek (28,9%), samotność (27,4%) oraz przygnębienie (28,4%). Po zamknięciu szkół prawie połowa uczniów (49,5%) i nauczycieli (51%) wskazała, że w dni robocze korzysta z internetu dziennie „6 godzin lub więcej”. Prawie co trzeci uczeń (28,4%) oraz nauczyciel (29,5%) korzysta z internetu 6 godzin lub więcej również w weekendy. Prowadzone badania jasno wskazują, że czas edukacji zdalnej jest czasem trudnym, nie tylko ze względu na nową formułę prowadzonych zajęć, ale przede wszystkim z powodu cyfrowego przemęczenia. Wydłużony czas ekranowy, przeładowanie informacjami, jak również izolacja od kolegów i koleżanek

---

⁵ Organizatorami projektu badawczego "Zdalne nauczanie a adaptacja do warunków społecznych w czasie epidemii koronawirusa" są: Polskie Towarzystwo Edukacji Medialnej, Fundacja Dbam o Mój Zasięg i Fundacja Orange. Badaniu patronuje Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydział Humanistyczny Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

mogą obniżać samopoczucie psychiczne i fizyczne badanych osób. Pomijanie tej kwestii i skupianie się wyłącznie na zagadnieniach związanych z narzędziami zdalnej edukacji narazi uczniów, rodziców i nauczycieli na pogłębienie traumy społecznej, z którą społeczeństwo i tak musi się zmierzyć w wyniku długotrwałego narażenia na stres wywołany pandemią i społeczną izolacją (Augustyniak i in., 2020)⁶.

Jak wynika ze złożonego przez Pana Ministra oświadczenia podczas Noworocznego Spotkania Rodziny Olimpijskiej, utrzymanie w roku pandemicznym jak najlepszych warunków treningowych dla olimpijczyków to dla Ministerstwa Sportu był – i wciąż jest – jeden z priorytetów⁷. Ponadto jak wynika z informacji zamieszczonych na stronie Ministerstwa w 2021 r, zostanie przeznaczony rekordowy budżet na rozwój polskiego sportu⁸.

Rzecznik popiera powyższe działania na rzecz polskiego sportu zawodowego, niemniej jednak wyraża swoje zaniepokojenie, z uwagi na brak informacji odnośnie planowanego wsparcia osób uprawiających sport amatorsko oraz przedłużających się obostrzeń w zakresie dostępu do infrastruktury sportowej dla dzieci i młodzieży nie spełniającej kryteriów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz w rozporządzeniach zmieniających.

Jak wynika z prezentacji Ministerstwa Sportu pt. „Sport – nawyk na całe życie. Ruch to prawo naszych dzieci”⁹, w której to zaprezentowano wyniki badań HBSC dla Polski z 2010 r. wskazujące, iż Amerykańska Akademia Pediatrii w rekomendacjach ogłoszonych w 2001 r. zaleca młodzieży spędzanie maksymalnie 2 godzin dziennie przed ekranem – łącznie przed telewizorem i komputerem. Obecna sytuacja dalece odbiega od rekomendowanej, co potwierdza powyżej wskazany fragment raportu.

Powszechnie wiadomo, iż aktywność fizyczna, w połączeniu ze zdrowym żywieniem, jest warunkiem zachowania i wzmacniania zdrowia we wszystkich okresach życia. Odpowiedni poziom aktywności stymuluje rozwój fizyczny, motoryczny i psychospołeczny

---

⁶ https://ug.edu.pl/news/sites/ug.edu.pl.news/files/2020-06/Badanie%20zdalnenauczanie_prezentacja_1.pdf

⁷ <https://www.gov.pl/web/sport/wicepremier-glinski-zapewnienie-jak-najlepszych-warunkow-treningowych-dla-olimpijczykow-jest-priorytetem-ms>.

⁸ <https://www.gov.pl/web/koronawirus/rekordowy-budzet-w-2021-roku-na-rozwoj-polskiego-sportu-w-cieniu-pandemii-koronawirusa>.

⁹ <https://msit.gov.pl/pl/aktualnosci/6736,Sport-nawyk-na-cale-zycie-Ruch-to-prawo-naszyc-dzieci.html>.

dzieci i młodzieży. Powoduje wiele pozytywnych efektów zdrowotnych np.: redukcję nadmiaru masy ciała, zmniejszenie poziomu trójglicerydów, zmniejszenie oporności na insulinę, zwiększenie stężenia cholesterolu HDL, poprawę struktury kości, siły mięśni i wytrzymałości. Aktywność fizyczna sprzyja lepszej samoocenie i poprawie jakości relacji społecznych. Natomiast jedną z przyczyn małej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży jest rozwój nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, w tym tych z wykorzystaniem telefonów komórkowych, komputerów i Internetu. Korzystanie z nich jest związane z wielogodzinnym unieruchomieniem¹⁰.

Wobec powyższego pragnę wskazać, iż zapewnienie jak najlepszych warunków treningowych dla polskich sportowców powinno być priorytetem nie tylko w odniesieniu do olimpijczyków ale również innych osób uprawiających sport w sposób amatorski.

Przedłużające się obostrzenia uniemożliwiają osobom dotychczas aktywnym fizycznie i jednocześnie nie spełniających kryteriów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz w rozporządzeniach zmieniających, korzystania z basenów, aquaparków, siłowni, klubów i centrów fitness, stoków narciarskich, pomieszczeń przeznaczonych do tańca w zamkniętej przestrzeni (oprócz sportowych klubów tanecznych). Ponadto osoby nie uprawiające sportu w ramach współzawodnictwa sportowego tj. uprawiające sport rekreacyjny są obowiązane do zakrywania ust i nosa podczas wysiłku fizycznego, chyba, że np. biegają na terenie lasów, parku, zieleńca, ogrodu botanicznego, ogrodu zabytkowego, rodzinnego ogródka działkowego i plaży. Jednocześnie organizacja współzawodnictwa sportowego, zajęć sportowych i wydarzeń sportowych jest dopuszczalna wyłącznie w przypadku sportu zawodowego.

Jak wynika z raportu Naczelnej Izby Kontroli (Nr ewid. 34/2020/P/19/027/KN) pt. Rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży¹¹, w latach 2016–2019 współpraca Ministra z Ministrem Edukacji Narodowej w zakresie rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w wieku szkolnym nie była wystarczająca. Dotyczyła ona przede wszystkim opiniowania przez Ministra zmian w przepisach oświatowych, natomiast w zbyt małym stopniu inicjowała działania mające na celu wzrost aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Dotychczasowe

---

¹⁰ Badania HBSC dla Polski z 2010 r, s. 109.

¹¹ <https://www.nik.gov.pl/kontrola/P/19/027/>

działania wskazują na potrzebę rozszerzenia wspólnych działań resortów w zakresie kształtowania nawyku podejmowania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży poza lekcjami wf, z wykorzystaniem działań resortu oświaty w zakresie upowszechniania prozdrowotnych nawyków żywieniowych uczniów.

Mając powyższe na uwadze, kierując się troską o realizację prawa obywateli dostępu do dóbr kultury, a także zapobieganie wszelkim przejawom dyskryminacji, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. *o Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r., poz. 627), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionych kwestiach.

Proszę także o poinformowanie o planach działań mających na celu zapewnienie dzieciom i młodzieży nie spełniają kryteriów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz w rozporządzeniach zmieniających, dostępu do infrastruktury sportowej.

Ponadto proszę o wskazanie, jakie plany ma Ministerstwo w zakresie odmrażania polskiego sportu oraz wsparcia sportu amatorskiego.

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/